

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	2Tdo/57/2021
Identifikačné číslo spisu:	8420010529
Dátum vydania rozhodnutia:	21.09.2021
Meno a priezvisko:	JUDr. Dana Wänkeová
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2021:8420010529.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z jeho predsedníčky JUDr. Dany Wänkeovej a sudcov JUDr. Petra Paludu a JUDr. Martina Piovartsyho v trestnej veci proti obvinenému K. J. pre prečin krádeže podľa § 212 ods. 1 písm. a), písm. b) Trestného zákona na neverejnom zasadnutí konanom 21. septembra 2021 v Bratislave o dovolaní obvineného K. J. proti uzneseniu Krajského súdu v Prešove z 27. januára 2021, sp. zn. 10To/37/2020, takto

rozhodol:

Podľa § 382 písm. b) Trestného poriadku dovolanie obvineného K. J. odmieta.

Odôvodnenie

Okresný súd Kežmarok (ďalej len „okresný súd“) rozsudkom z 30. októbra 2020, sp. zn. 9T/120/2020, ktorému predchádzalo prijatie vyhlásenia obvineného K. J., že je vinný zo spáchania skutku uvedeného v obžalobe, uznal tohto obvineného vinným z prečinu krádeže podľa § 212 ods. 1 písm. a), písm. b) Trestného zákona, na tom skutkovom základe, že

dňa 23. mája 2020 v čase od 01.00 do 02.00 hod. v obci P. na ul. P. XX, okres F. rozbil kameňom o rozmeroch 0,24 x 0,15 x 0,16 m sklenenú výplň na vchodových dverách do objektu cukrárne a následne cez rozbitú sklenenú výplň vošiel dnu, kde zamieril rovno k pultom, tam po prehľadávaní šuplíkov našiel a zobral finančnú hotovosť vo výške 940 eur v papierových bankovkách a minciach rôznej nominálnej hodnoty, pričom si papierové bankovky vložil do vrečka nohavíc, mince si vložil do druhého vrečka nohavíc a zvyšné držal v ruke a takto s nimi z miesta utekal do miesta svojho trvalého bydliska, pričom počas behu mince vytrácal, čím takto svojím konaním spôsobil poškodenému K. J. škodu krádežou hotovosti vo výške 940 eur a škodu rozbitím sklenej výplne vo výške 78 eur.

Za to mu okresný súd uložil podľa § 212 ods. 1 Trestného zákona s poukazom na § 36 písm. l), § 37 písm. m) a § 38 ods. 2 Trestného zákona trest odňatia slobody vo výmere dvadsať mesiacov, na ktorého výkon ho podľa § 48 ods. 2 písm. b) Trestného zákona zaradil do ústavu na výkon trestu odňatia slobody so stredným stupňom stráženia. Zároveň mu podľa § 73 ods. 2 písm. d) Trestného zákona uložil ochranné psychiatrické liečenie ambulantnou formou. Podľa § 76 ods. 2 a § 78 ods. 1 Trestného zákona mu uložil ochranný dohľad na jeden rok. Rovnako mu okresný súd podľa § 77 ods. 2

Trestného zákona v spojení s § 51 ods. 3 písm. b) Trestného zákona uložil obmedzenie spočívajúce v zákaze požívania alkoholických nápojov a iných návykových látok. Podľa § 287 ods. 1 Trestného poriadku okresný súd obvinenému uložil povinnosť nahradiť poškodenému K. J., nar. X. S. XXXX, trvale bytom F., B. XXXX/X, škodu vo výške 1.000 eur.

Obvinený napadol uvedený výrok o treste rozsudku okresného súdu odvolaním, ktoré Krajský súd v Prešove (ďalej len „krajský súd“) uznesením z 27. januára 2021, sp. zn. 10To 37/2020, zamietol podľa § 319 Trestného poriadku ako nedôvodné.

Proti uzneseniu krajského súdu, ktoré bolo obvinenému a jeho obhajkyni doručené 6. apríla 2021 a jeho obhajcovi 7. apríla 2021, podal obvinený prostredníctvom pre dovolacie konanie ustanoveného obhajcu 13. mája 2021 dovolanie, a to z dôvodov uvedených v § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku.

V odôvodnení tohto mimoriadneho opravného prostriedku obvinený uviedol, že napadnuté uznesenie považuje za nesprávne a nezákonné, a to z dôvodu, že rozhodnutiami odvolacieho súdu, ako aj súdu prvého stupňa, bolo závažným spôsobom porušené jeho právo na obhajobu v zmysle ustanovenia § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku. Od samého začiatku jednoznačne tvrdí, že škoda, spočívajúca v odcudzení peňazí, ktorú si vyčíslil poškodený na 940,- eur, nebola nijakým spôsobom v prípravnom konaní, ani v konaní pred súdom preukázaná. Nerozporuje, že poškodenému odcudzil určitý odnos peňazí, avšak jednoznačne popiera, aby to bolo v takej výške ako mu priznal prvostupňový súd. Pokračoval, že okresný súd vo svojom rozsudku z 30. októbra 2020 iba uviedol, že nárok na náhradu škody vo výške 1.000 eur, ktorý si uplatnil poškodený do skončenia vyšetrovania, pozostáva jednak z odcudzenej hotovosti vo výške 940 eur a z nákladov potrebných na zasklenie rozbitej sklenenej výplne okna vo výške 60 eur. Oba nároky poškodeného považoval okresný súd za dôvodné a riadne uplatnené, pričom medzi vznikom škody a konaním obvineného existuje priama príčinná súvislosť. Poznamenal, že prvostupňový súd nemal dôvod neveriť poškodenému, že výška odcudzenej hotovosti predstavuje sumu 940 eur, nakoľko poškodený presne túto hotovosť identifikoval ako hotovosť vopred pripravenú na zaplatenie nájmu a na väčší nákup tovaru do predajne. Náklady vynaložené na zasklenie okna poškodený preukázal pokladničným dokladom dokonca vo väčšej výške, ako si škodu uplatnil. Na základe týchto skutočností priznal súd prvého stupňa poškodenému náhradu škody vo výške 1.000 eur. V predmetnej veci obvinený uviedol, že všetky peniaze, ktoré odcudzil poškodenému, v momente, keď sa bol priznať na políciu, policajtom aj odovzdal, avšak rozhodne to nebola tak vysoká suma, ako si nárokoval poškodený. Je podľa neho pravdou, že po tom, ako sa po skutku vracal domov, vytratil z vreciek kovové mince, no tie určite nemali takú hodnotu. Čo sa týka samotnej výšky škody a jej náhrady za zasklenie rozbitého okna na dverách, ktorá bola poškodenému priznaná vo výške 60 eur, túto škodu a ani nárok poškodeného nerozporuje a považuje ho za dôvodne preukázaný. Obvinený však nesúhlasí s výškou náhrady škody za odcudzené peniaze, ktorú si nárokoval poškodený a ktorá mu bola súdom prvého stupňa priznaná v celkovej výške. Pokračoval, že poškodený nijakým spôsobom nepreukázal, aby tak vysoký obnos peňazí v hotovosti sa v čase spáchania skutku v jeho predajni aj v skutočnosti nachádzal. Podľa obvineného nepredložil žiadny listinný dôkaz, ktorý by potvrdil odôvodnenosť jeho nároku, ako je napr. zmluva o nájme, v ktorej by bola uvedená výška nájmu. Takisto podľa neho nepredložil ani žiadnu objednávku tovaru, keďže sa odvoláva na to, že v danom čase očakával väčší nákup do predajne. Bez takýchto listinných dôkazov, ktoré by odôvodňovali a riadne preukazovali nárok poškodeného, ktorý si uplatnil v prípravnom konaní nemohol podľa obvineného mať prvostupňový súd dôvodne preukázanú výšku skutočne odcudzených peňazí. Obvinený je toho názoru, že okresný súd v danej veci nepostupoval správne, keďže podľa jeho názoru tu nebol dostatočný podklad na vyslovenie povinnosti na náhradu škody a na rozhodnutie o povinnosti na náhradu škody bolo podľa neho potrebné vykonať ďalšie dokazovanie, ktoré presahuje potreby trestného stíhania, a mal teda poškodeného s jeho nárokom odkázať na civilný proces v zmysle § 288 ods. 1 Trestného poriadku. Keďže súd prvého stupňa nepostupoval v intenciách predmetného ustanovenia Trestného poriadku a priznal žalovanému plnú sumu náhrady škody, ktorú si uplatnil, podľa obvineného porušil závažným spôsobom jeho právo na obhajobu.

Obvinený ďalej poznamenal, že vo svojom odvolaní uviedol, že v podstate poškodený ani riadne

nepreukázal, že skutočne v pokladni mal hotovosť vo výške 940 eur. Rovnako tak na predmetnú skutočnosť poukázal aj vo svojej sťažnosti z 8. novembra 2020, ktorú adresoval Generálnej prokuratúre Slovenskej republiky, v ktorej taktiež uviedol, že poškodený nepredložil žiadny doklad, že v predajni sa v čase skutku mohlo nachádzať 940 eur a obvinený žiadal, aby o škode rozhodoval civilný súd. Odvolací súd sa však vo svojom uznesení týmito jeho námietkami podľa obvineného vôbec nezaoberal. Podľa názoru obvineného, v zmysle zásady neformálnosti podania mal odvolací súd na jeho odvolanie z 3. novembra 2020 a sťažnosť z 8. novembra 2020 prihliadať z hľadiska obsahu a nie z hľadiska formy a tým pádom sa mal zaoberať aj otázkou preukaznosti priznaného nároku poškodeného na náhradu škody, čo však neurobil a tým podľa obvineného porušil jeho právo na obhajobu závažným spôsobom.

Vzhľadom na vyššie uvedené skutočnosti je obvinený toho názoru, že konaním a rozhodovaním súdu prvého stupňa a odvolacieho súdu bolo závažným spôsobom porušené jeho právo na obhajobu, pretože nárok na náhradu škody, ktorý bol poškodenému priznaný nebol počas prípravného konania, ani počas konania pred súdom riadne preukázaný. V danej veci v závere obvinený uviedol, že vzhľadom k tomu, že skutočná výška škody nebola dôvodne preukázaná, trest odňatia slobody v trvaní 20 mesiacov nepodmienečne, ktorý mu bol uložený rozsudkom prvého stupňa, je podľa neho neprimerane vysoký a prísny a mohol byť nahradený podmieneným trestom odňatia slobody nižšej trestnej sadzby, resp. s poukazom na znalecký posudok MUDr. K. nahradený ochranným liečením formou ústavného liečenia.

Na základe vyššie uvedených dôvodov obvinený navrhol, aby dovolací súd napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu zrušil.

Prokurátorka príslušnej okresnej prokuratúry v písomnom vyjadrení k dovolaniu obvineného na úvod poznamenala, že v danej trestnej veci obvinený na hlavnom pojednávaní 30. októbra 2020 urobil vyhlásenie, že je vinný zo spáchania skutku uvedeného v obžalobe podľa § 257 ods. 1 písm. b) Trestného poriadku a že ho ľutuje. Následne obvinený kladne odpovedal na všetky otázky uvedené v § 333 ods. 3 písm. c), písm. d), písm. f), písm. g) a písm. h) Trestného poriadku, po zodpovedaní ktorých okresný súd postupom podľa § 257 ods. 7, ods. 8 prijal vyhlásenie obvineného o vine a vykonal len dôkazy súvisiace s výrokom o treste, ochrannom opatrení a škode. Pokračovala, že poškodený si do skončenia prípravného konania uplatnil nárok na náhradu škody vo výške 1.000,- eur pozostávajúci jednak z odcudzenej finančnej hotovosti vo výške 940,- eur a jednak z nákladov potrebných na zasklenie rozbitej sklenenej výplne okna vo výške 60,- eur. Po prednese obžaloby na hlavnom pojednávaní dňa 30. októbra 2020 súd čítal zápisnicu o výsluchu poškodeného na č. l. 264 vyšetrovacieho spisu postupom podľa § 256 ods. 2 Trestného poriadku. Až následne, po zákonomnom poučení obvinený urobil vyhlásenie, že je vinný zo spáchania skutku uvedeného v obžalobe. Nárok poškodeného bol považovaný za dôvodný a riadne a včas uplatnený, pričom medzi vznikom škody a konaním obvineného existuje priama príčinná súvislosť. Touto skutočnosťou sa okresný súd vo svojom rozsudku z 30. októbra 2020 podľa prokurátorky náležite vysporiadal.

Ďalej prokurátorka uviedla, že rozhodnutie súdov v predmetnej trestnej veci o vine, treste, ochrannom opatrení a škode sú zákonné, dôvodné a spravodlivé, teda také, ktoré korešpondujú s predmetom Trestného zákona a Trestného poriadku, vyjadrenom v ust. § 1 toho-ktorého právneho predpisu v platnom znení. Prokurátorka je toho názoru, že v danej veci nedošlo žiadnym spôsobom k naplneniu dovolacieho dôvodu prezentovaného obvineným, teda dôvodu v zmysle § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku - spočívajúceho v závažnom porušení práva na obhajobu. Vzhľadom na vyššie uvedené je názoru, že dovolanie obvineného je nedôvodné. Preto prokurátorka navrhla, aby dovolací súd uznesením podľa § 382 písm. c) Trestného poriadku na verejnom zasadnutí odmietol dovolanie, pretože je zrejmé, že nie sú splnené dôvody dovolania podľa § 371 Trestného poriadku, resp. aby podľa § 392 ods. 1 Trestného poriadku zamietol podané dovolanie, nakoľko dôvody dovolania nie sú preukázané.

Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej tiež „najvyšší súd“) ako súd dovolací (§ 377 Trestného poriadku) posúdil vec najprv v zmysle § 382 Trestného poriadku a zistil, že dovolanie bolo podané neoprávnenou osobou.

Podľa § 257 ods. 5 Trestného poriadku ak obžalovaný na hlavnom pojednávaní vyhlásil, že je vinný zo spáchania skutku alebo niektorého zo skutkov uvedených v obžalobe alebo urobil vyhlásenie podľa odseku 4, súd v tomto rozsahu postupuje primerane podľa § 333 ods. 3 písm. c), písm. d), písm. f), písm. g) a písm. h) Trestného poriadku a zároveň obžalovaného poučí, že súdom prijaté vyhlásenie o vine, ako aj súdom prijaté vyhlásenie, že nepopiera spáchanie skutku uvedeného v obžalobe, je neodvolateľné a v tomto rozsahu nenapadnuteľné odvolaním ani dovolaním, okrem dovolania podľa § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku.

Podľa § 369 ods. 1 Trestného poriadku dovolanie z dôvodov uvedených v § 371 Trestného poriadku podá minister spravodlivosti len na podnet. Podnet môže podať osoba, ktorej tento zákon nepriznáva právo na podanie dovolania okrem osoby, ktorá nespĺňa podmienku dovolania uvedenú v § 372 ods. 1 Trestného poriadku.

Podľa § 369 ods. 2 písm. b) Trestného poriadku proti právoplatnému rozhodnutiu súdu druhého stupňa môže podať dovolanie z dôvodu uvedeného v § 371 ods. 1 Trestného poriadku obvinený vo svoj prospech proti výroku, ktorý sa ho priamo týka.

Podľa § 372 ods. 1 Trestného poriadku oprávnené osoby okrem ministra spravodlivosti môžu podať dovolanie len vtedy, ak využili svoje zákonné právo podať riadny opravný prostriedok a o ňom bolo rozhodnuté. Obvinený a osoby uvedené v § 369 ods. 5 Trestného poriadku môžu podať dovolanie aj vtedy, ak riadny opravný prostriedok podal prokurátor alebo poškodený a odvolací súd rozhodol v neprospech obvineného. Generálny prokurátor môže podať dovolanie aj vtedy, ak riadny opravný prostriedok podal obvinený a odvolací súd rozhodol v jeho prospech.

V prvom rade je potrebné k veci uviesť, že obvinený podal odvolanie proti rozsudku okresného súdu (proti výroku o uloženom treste odňatia slobody), o ktorom odvolací súd rozhodol tak, že ho ako nedôvodné postupom podľa § 319 Trestného poriadku zamietol, pričom súčasne sa v odôvodnení rozhodnutia vysporiadal s tým, že nepreskúmal výrok o vine napadnutého rozsudku, vzhľadom na učené vyhlásenie obvineného, že je vinný a preskúmal len výrok o treste. Podané dovolanie obvineného teda fakticky smeruje proti rozhodnutiu krajského súdu ako súdu druhého stupňa, ktorý však nezmenil výrok o treste napadnutého rozsudku okresného súdu. Dovolateľ v ňom vecne napáda iba výrok o vine, ktorý urobil prvostupňový súd na základe jeho vyhlásenia o vine a proti ktorému Trestný poriadok v rozsahu, v akom bolo toto vyhlásenie prijaté, nepriznáva obvinenému právo podať odvolanie.

Z vyššie citovaného ustanovenia § 257 ods. 5 Trestného poriadku pritom vyplýva, že proti rozsudku súdu prvého stupňa, ktorý bol vydaný na základe prijatého vyhlásenia obvineného o vine, možno v rozsahu, v akom bolo toto vyhlásenie prijaté, t. j. proti jeho výroku o vine, podať dovolanie, avšak iba z dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku. Toto ustanovenie ale zároveň neurčuje okruh osôb, ktoré sú oprávnené tak urobiť. Pri riešení tejto otázky je preto nutné zohľadniť ďalšie ustanovenia Trestného poriadku upravujúce postup v konaní o dovolaní, najmä ustanovenia § 369 ods. 2 písm. b) a § 372 ods. 1 Trestného poriadku, z ktorých vyplýva, že obvinený je oprávnený podať dovolanie iba proti rozhodnutiu súdu druhého stupňa. Teda iba vtedy, ak proti výroku, ktorý napáda dovolaním (v tomto prípade výrok o vine), podal riadny opravný prostriedok, o ktorom bolo rozhodnuté, resp. ak bol takýto výrok druhostupňovým súdom zmenený v jeho neprospech na podklade opravného prostriedku podaného prokurátorom alebo poškodeným. V danom prípade výrok o vine nebol odvolacím súdom preskúmaný, čo jednoznačne vyplýva aj z odôvodnenia uznesenia súdu druhého stupňa.

V tejto súvislosti najvyšší súd ďalej uvádza, že iba všeobecné zistenie o porušení práva na obhajobu v prípravnom konaní, ktoré ale nemá žiadny materiálny dopad na dôkazy vykonané v súdnom konaní, ktoré boli rozhodujúce na zistenie skutkového stavu, nie je dovolacím dôvodom podľa § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku. Ak súd prijme vyhlásenie obžalovaného o vine alebo o tom, že nepopiera spáchanie skutku, podľa § 257 ods. 8 Trestného poriadku, dokazovanie v rozsahu, v akom obžalovaný jeho spáchanie priznal, resp. nepoprel, nevykonáva, a teda medzi prípadným porušením práva na obhajobu v prípravnom konaní a rozhodnutím o vine vydaným na základe takto prijatého vyhlásenia nie

je daná príčinná súvislosť. V dovolaní, ktoré možno v tomto prípade podať len z dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku, t. j. ak bolo zásadným spôsobom porušené právo na obhajobu, tak môže dovolateľ úspešne namietat' len chyby, ku ktorým došlo v súdnom konaní, v rámci ktorého obžalovaný predmetné vyhlásenie urobil. Najmä to, že obžalovaný nemal na hlavnom pojednávaní obhajcu, hoci išlo o dôvod povinnej obhajoby, resp. že nebol riadne poučený o následkoch vyhlásenia podľa § 257 ods. 1 písm. b) alebo písm. c) Trestného poriadku, a to v rozsahu podľa § 257 ods. 5 a ods. 8 Trestného poriadku, alebo že pred prijatím takéhoto vyhlásenia súd riadne nezisťoval skutočnosti podľa § 333 ods. 3 písm. c), písm. d), písm. f), písm. g) a písm. h) Trestného poriadku (pozri Tpj 41/2021-3).

Z predloženého spisového materiálu vzťahujúceho sa k predmetnej veci vyplýva, že obvinený sa osobne zúčastnil hlavného pojednávania konaného 30. októbra 2020 (ako aj jeho obhajkyňa) (č. l. 203), na ktorom bol vyhlásený odsudzujúci rozsudok. Na tomto hlavnom pojednávaní obvinený (po riadnom poučení v zmysle § 257 ods. 2 Trestného poriadku o následkoch vyhlásenia v rozsahu ods. 5, ods. 8) urobil vyhlásenie podľa § 257 ods. 1 písm. b) Trestného poriadku, že je vinný zo spáchania skutku (uvedeného v obžalobe), ktorý po kladnom zodpovedaní otázok uvedených v § 333 ods. 3 písm. c), písm. d), písm. f), písm. g), písm. h) Trestného poriadku okresný súd prijal (č. l. 203 - 204). Vo vzťahu k výroku o vine tak obvinený v zmysle § 257 ods. 5 Trestného poriadku nie je osobou oprávnenou na podanie odvolania, ani dovolania; v tomto prípade jedinou oprávnenou osobou na podanie dovolania je minister spravodlivosti, aj to len s možnosťou uplatnenia dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku (primerane pozri rozhodnutie najvyššieho súdu zverejnené v Zbierke stanovísk Najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky pod č. 12/2017).

V závere najvyšší súd len pre úplnosť (a nad rámec uvedeného) dodáva, že podané dovolanie nespĺňa ani podmienku uvedenú v § 371 ods. 4 Trestného poriadku, keďže obvineným namietané okolnosti, ktoré sú vyššie zrekapitulované, mu totiž boli známe už v pôvodnom konaní, pričom doposiaľ ich vôbec nenamietal (okrem toho, že trest považuje za neprimerane vysoký).

Na základe uvedeného Najvyšší súd Slovenskej republiky dovolanie obvineného K. J. na neverejnom zasadnutí bez preskúmania veci podľa § 382 písm. b) Trestného poriadku odmietol.

Uznesenie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.